

Vijf boeken die mijn zendingsliefde vorm(d)en

door Hans L.J.Keijzer

***'Graaf von Zinzendorf,
de man die maar één passie had.'***

P.M. Legêne, J.N. Voorhoeve – Den Haag. Circa 1935.

Nikolaus Ludwig von Zinzendorf en Pottendorf, geboren 26 mei 1700 te Dresden, overleden 9 mei 1760 te Herrnhut. Bij zijn doop profeteerde dr.Philip Spener dat hij geboren was tot grote dingen in het Koninkrijk Gods. In Halle, waar hij opgroeide, werd zijn jonge geloofsleven doordrenkt met piëtisme. Als kind van zes jaar had hij al een innig gebedsleven. Als 15-jarige kon hij toespraken houden in Latijn, Grieks, Frans en Duits. Een oom die zijn voogd was stelde een tirannieke gouverneur over hem aan. Nikolaus Ludwig wilde theoloog worden, maar familie dwong hem aan de universiteit Wittenberg jurisprudentie te gaan studeren. In 1716 stichtte hij met enkele vrienden een orde die ten doel had het Evangelie van Jezus Christus in heel de wereld uit te dragen, te beginnen met de meest verwaarloosde en ongelukkige volken. Hij geloofde in de Una Sancta (de Ene Kerk) en was oecumenist pur sang. Johannes 17 was hem dierbaar en hij voelde zich thuis bij elke gelovige die Christus centraal stelde. Hij beëindigde zijn studie met

een reis door diverse landen. In 1719 studeerde hij ruim drie maanden in Utrecht, waar hij met diep respect kennis maakte met diverse Calvinisten. In een museum trof hem een onderschrift bij een schilderij van Domenico Feti, *'Jezus met de doornenkroon'*: "Dit deed Ik voor u; wat doet gij voor Mij?"

In 1722 trouwde Ludwig met comtesse Erdmuthe Dorothea, gravin von Reuss. Ze was een rijpe, wijze christin. Echt de hulp en aanvulling naast hem, om samen God te dienen. Ze verwierven de vervallen heerlijkheid Bertelsdorf in Saksen, waar ze met christenen uit diverse denominaties een gemeente wilden stichten. Onderweg daarheen stuitten ze op protestantse landverhuizers uit Bohemen en Moravië. Hun bediening kon beginnen: sociale hulpverlening aan verdrukte vluchtelingen. Gemeentestichting is het hart van zending. Dat kreeg op hun landgoed vorm in 1727 via een statuut en de naam werd Herrnhut. Dit werk voltrok zich met weinig geld. In dagelijkse gebedsbijeenkomsten werden alle noden bij de Heer gebracht. Hij voorzag altijd in alles.

In 1731 ontmoette Ludwig aan het Deense hof een neger, die om hulp vroeg voor zijn zus, die slavin was op het eiland Santa Lucia. Dat leidde ertoe dat vanuit Herrnhut zendelingen uitzwierven naar de bovengenoemde 'verwaarloosde en ongelukkige volken'. Ludwig meende terecht dat elke kerk daadwerkelijk betrokken moet zijn bij de uitvoering van de grote opdracht uit Mattheüs 28. Hij is de pionier van de evangelische *kerkelijke* geloofszending. Toen andere denominaties deze visie niet overnamen ontstonden er onder leiding van de Heilige Geest *para-kerkelijke* geloofszendingen. De werkers daarvan worden

ondersteund door vrienden uit verschillende gemeenten. De bekendste pionier daarvan was William Carey, die in 1792 vanuit Engeland uitzeilde naar India.

Dit boek van Legêne was voor mij een eye-opener. Het is niet meer in de handel, maar het leven van Von Zinzendorf is ook elders vaak beschreven. Bij de Broedergemeente in Zeist – waar Ludwig enige tijd woonde – helpt men u op weg.

Ik beschrijf dit boek iets uitgebreider dan de hierna volgende vier boeken, omdat het met mijn persoonlijke roeping te maken heeft. Veel zendingswerkers daarentegen hebben hun roeping ontvangen door het lezen van *“Vijf kruisen in de jungle”*, over enkele Wycliffers die in Ecuador omkwamen of *“De man die God geloofde”* over het leven van Hudson Taylor, stichter van de China Inland Mission (thans OMF). Ook na het lezen van *Vredeskind* van Don Richardson, die onder Papoea’s werkte, vertrokken veel nieuwe zendingen naar het veld.

‘From Jerusalem to Irian Jaya’

*A biographical history of Christian missions,
Ruth A. Tucker, 1983 by The Zondervan
Corporation, Grand Rapids, Michigan.*

Ruth Tucker is missiologe. Haar boek is een klassieker en beleefde al diverse herdrukken. Ze beschrijft de geschiedenis van de wereld aan de hand van het optreden van zendingspioniers en evangelisten gedurende ruim 19 eeuwen. Van Polycarpus tot Don Richardson. Ze verwijst aan het slot ook naar de Hollandse Brother Andrew.

***'Perspectives on the World
Christian Movement'***

A reader, edited by Ralph D. Winter – Founder U.S. Center for World Mission and Steven C. Hawthorne – Director Pasadena Program Institute of International Studies and many other associate and contributing editors. 1981, William Carey Library, Pasadena, California.

Dit boek van rond 850 pagina's is nu al een klassieker. De meeste van de tientallen bijdragen zijn geschreven door deelnemers aan het eerste Lausannecongres voor Wereldevangelisatie in 1974. John Stott schreef een indrukwekkend voorwoord en onder de auteurs is ook de Hollandse missioloog Johannes Verkuyl, die *'The Biblical Foundation for the Worldwide Mission Mandate'* uiteenzet. Dit boek beleefde veel herdrukken. Overal ter wereld wordt het gebruikt en bestudeerd bij zendingscursussen en meerjarige dito opleidingen. Het ontbreekt nooit in de bibliotheek van bijbelscholen, zendingseminaria of in de werkkamers van evangelische missiologen.

Operation World, 7th edition, 2010

Jason Mandryk, Operation Mobilization & WEC

In 2010 verschijnt de 7^e editie van dit bekendste gebedshandboek ter wereld. Geheel up-to-date, met statistische gegevens en alle punten van voorbede in verband met de actuele situatie in elk land ter wereld.

Onmisbaar voor iedereen die voorbede doet voor churchplanting, zending, hulpverlening en evangelisatie in Nederland en de grote wereld daarbuiten. Schaf dus de vorige edities af en gebruik alleen deze editie, want alles de wereld verandert razendsnel. Petrus schrijft: *"Het einde van alle dingen is nabij. Kom dus tot bezinning en word nuchter, opdat u kunt bidden"*.

'Tot het uiterste gaan'

*Mensen en motieven uit de zendingsgeschiedenis,
door Drs. Pieter van Kampen, uitgeverij Barnabas,
1996, 221 pp, ISBN 90.5030.676.4*

In de jaren '90 deed Pieter de EZA het voorstel om in vier artikelen voor magazine *In-Formatie* – thans: *Zending Nu* – 2000 jaar zendingsgeschiedenis te beschrijven. Dat lijkt dus een beetje op bovengenoemd boek van Ruth Tucker. Dat lukte natuurlijk niet: vertel maar eens wat er telkens binnen vijf eeuwen is gebeurd. Het werden 16 artikelen en Pieter moest heel, héél veel weglaten. We volgden hem al die productieve jaren en toen zijn werkstuk af was zijn die artikelen samen in boekvorm verschenen. Tolle Lege, Neem en lees!